

Unge

FLYTTE HJEMMEFRA

Peter er 18 år, og han vil gerne være pædagog. Peter går på grundforløbet. Han har lige fået tilbudt et kollegieværelse, som han har sagt ja til. Peter har hele sit liv boet hjemme hos sine forældre. Det har været hans mor, der har klaret alting for ham. Derfor føler han, det er svært pludselig at skulle til at klare alting selv.

OVERVEJ:

- Hvad skal han have i orden og sørge for, inden han flytter?
- Når Peter køber ting til sit kollegieværelse, er det en god ide, at han gemmer kvitteringer i en mappe. Hvorfor?

På de varer, du køber, er der reklamationsfrist på to år, og nogle varer har garantibevis på længere tid. Det er en god ide, at Peter gemmer kvitteringerne minimum i tre år på varer og ydelser, som han betaler løbende. Det kunne fx være huslejen eller kontingent i gymnastikforeningen.

TØJVASK

Peter er nu flyttet på kollegieværelse. Han tager meget af sit tøj med hjem til sin mor. Men det er nogle gange lidt irriterende, fordi han må vente på yndlingsbukserne. Derfor vil han nu forsøge at vaske selv. Peter forsøger først at dele tøjet op i de mørke og lyse farver, så det ikke smitter af på hinanden. Han kan nemlig huske, dengang hans hvide Bjørn Borg-underbukser blev lyserøde, fordi de var vasket sammen med en rød bluse. Det næste, han gør, er at kigge på vaskemærkerne i tøjet.

OPGAVE:

- Tjek det tøj, du har på – hvordan skal det vaskes?

	Alm. vask 30, 40 eller 95 gr.		Tåler ikke blegning
	Skånevask 30, 40, 60 eller 95 gr.		Rens i perchlor, mineralsk terpentin eller lign.
	Ekstra skånevask 30, 40, 60 eller 95 gr.		Tåler ikke rens
	Håndvask		Tørretumbles ved lav varme
	Tåler ikke vask		Tørretumbles ved høj varme
	Strygning ved lav varme		Må ikke tørretumbles
	Strygning ved middel varme		Dryptørre
	Strygning ved høj varme		Hænetørre
	Må ikke stryges		Liggetørre

De mest almindelige vaske- og strygesymboler.

Vaskemiddel

Nu skal Peter finde ud af, hvilket vaskemiddel han skal bruge. Han finder to forskellige slags: et til hvidt tøj, som indeholder blegemiddel, og et til farvet tøj uden blegemiddel.

Mængden af vaskemiddel afhænger af, hvilket vaskemiddel han bruger. Derfor skal han læse på doseringsvejledningen på emballagen. Derudover afhænger det af, hvor meget kalk vandet indeholder dér, hvor Peter bor. Det hedder vandets hårdhedsgrad. Peter kan slå det op på nettet under den kommune, han bor i.

Hårdhedsgrad

OPGAVE:

- Undersøg, hvordan vandets hårdhedsgrad er dér, der hvor du bor.

Peter læser på internettet, at skylemiddel kan fremkalde allergi og skade miljøet, derfor undgår han at bruge det. Det koster også penge. Han kan også spare penge ved at hænge tøjet ud i stedet for at bruge tørretumbler. Det er samtidig godt for miljøet.

INDKØB OG BUDGET

Peter lever af Statens Uddannelsesstøtte (SU) og løn fra sit fritidsarbejde i et supermarked.

OPGAVE:

- Undersøg på www.su.dk, hvor meget man får i SU som udeboende.

Peter har svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Sidst på måneden er han nødt til at tage hjem og spise hos forældrene, da han har brugt alle sine penge. Derfor beslutter han at lave et budget. Peter regner først sine indtægter pr. måned ud. Derefter forsøger han at prissætte udgifterne: husleje, mobiltelefon, licens, forsikring, tøj, sko, dagligvarer, kontingent til gymnastikforeningen og byture i weekenderne. Det bliver tydeligt for Peter, hvor meget han kan tillade sig at bruge på byturene, tøj, sko og dagligvarer. Han har haft for vane at købe mad i kantinen på skolen og lige bestille en pizza samt en 1 ½ liter cola fra pizzeriaet til sin aftensmad. Det vil han forsøge at ændre. Han vil kigge i tilbudsaviserne og lave mad til flere dage – derved håber han, at han kan spare nogle penge. Peter har nemlig en drøm om at købe sig en bil en dag, så han vil gerne spare lidt op.

OPGAVE:

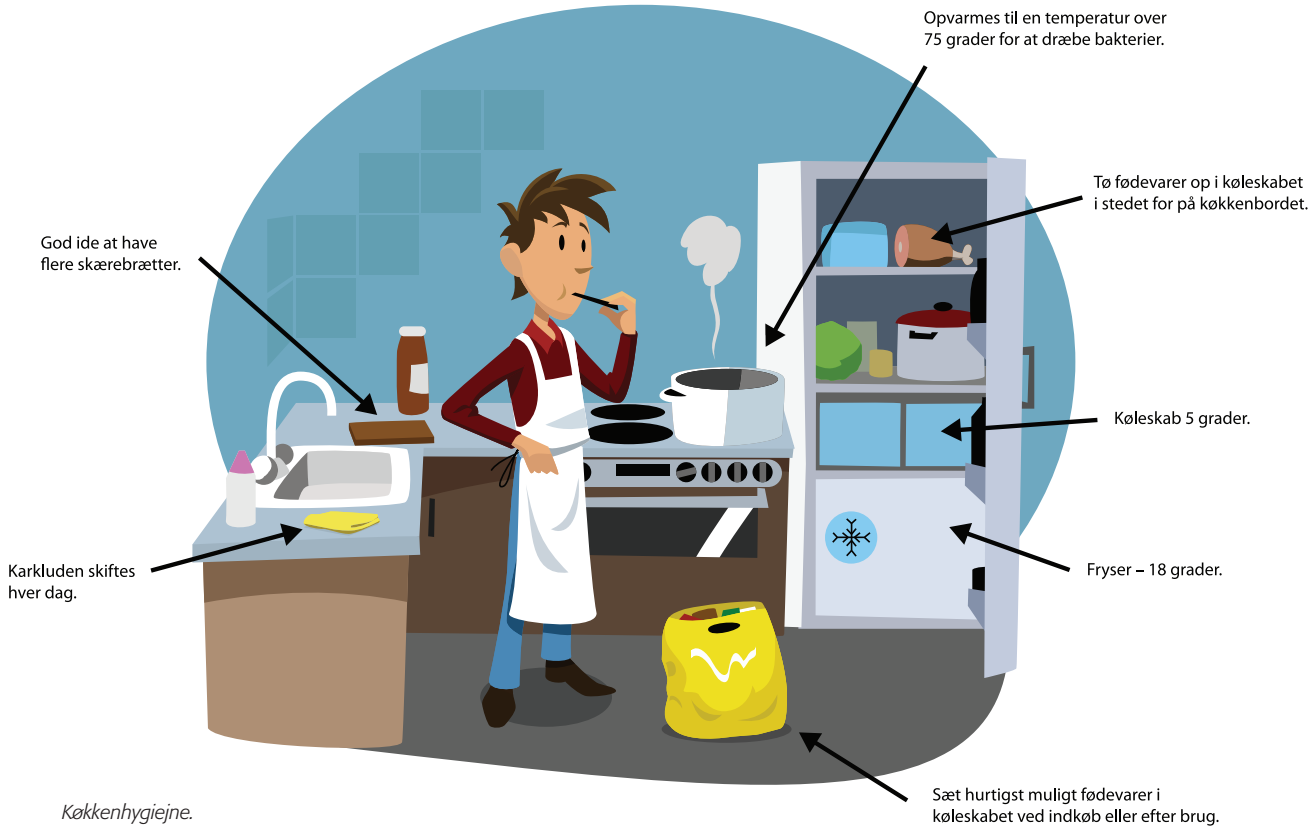
- Notér dine faste udgifter gennem de næste tre måneder i et regneark.
- Hvordan passer dine udgifter med dine indtægter?

MADLAVNING

Peter har aldrig før lavet mad. Hjemme har hans mor altid stået for madlavningen. Hun har dog lært ham de vigtigste ting om køkkenhygiejne. Peter er godt klar over, at det er vigtigt at følge reglerne for hygiejne i køkkenet. Mad kan nemlig indeholde eller tilføres sygdomsfremkaldende bakterier eller andre ting, der kan give sygdom hos mennesker. Ved rigtig håndtering af fødevarerne er der mindre risiko for madforgiftning.

Regler for hygiejne

OPGAVE:

- Forklar en klassekammerat om god køkkenhygiejne ud fra billedet.

Nogle regler for hygiejne i køkkenet:

Vask hænder

Vask hænder, før du går i gang med madlavningen. Vask hænder undervejs, hver gang du har rørt råt kød, råt fjerkræ, rå fisk og rå grønsager. Det bør du gøre for ikke at overføre bakterier fra den ene fødevarer til den anden, fx fra rå kylling til salaten.

Skift redskaber

Derfor skal du også bruge en ny kniv og et nyt spækbræt, efter at du har skåret råt

kød, rått fjerkræ, rå fisk eller rå grønsager. I karkluden kan findes mange bakterier, brug den derfor aldrig til at tørre af med, medmindre den er helt nyvasket. Skift karkluden hver dag, eller efter at du har brugt den til at tørre væde fra kød, fjerkræ eller fisk op.

Skift karklud

Peter har fået to kagebøger af sin mor: Hjemme hos Jamie: et godt liv med god mad af Jamie Oliver og Kollegiekagebogen. Derudover begynder han at bruge nettet til at slå opskrifter op.

OPGAVE:

- Find din yndlingsopskrift og skriv ned, hvordan retten laves. Lav evt. en kagebog i klassen, så kan I også få inspiration fra hinanden.

RENGØRING

Når Peters mor kommer på besøg, brokker hun sig over, hvor beskidt og indelukket der er. Peter har lært på grundforløbet, at det er tilstrækkeligt med fire rengøringsmidler. Derfor har han anskaffet sig universalrengøringsmiddel, wc-rens, opvaskemiddel og eddike. Peters mor siger altid: »Du skal huske at lufte ud, så holder du fugtigheden nede, og bakterierne får dårlige betingelser for at formere sig.«

Rengøringsmidler

Peters mor siger også, at han skal starte med det reneste sted og slutte der, hvor der er mest beskidt. Hvorfor mon det? Peter synes, hans mor lider af rengøringsvanvid. Han har slet ikke de samme normer og vaner som sin mor.

Luft ud

OVERVEJ:

- Hvordan er dine normer og vaner i forhold til rengøring?
- Hvordan kan du bruge din krop bedst muligt, når du gør rent?